

3de vergadering

Dinsdag 28 oktober 1997

Aanvang 13.30 uur

Voorzitter: Korthals Altes

Tegenwoordig zijn 66 leden, te weten:

Baarda, De Beer, Van den Berg, Bierman, De Boer, Boorsma, Braks, Van den Broek-Laman Trip, Cohen, Dees, Van Dijk, Van Eekelen, Eversdijk, Gelderblom-Lankhout, Ginjaar, Glastra van Loon, Glasz, Van Graafeiland, Grewel, Grol-Overling, De Haze Winkelman, Heijmans, Heijne Makkreel, Hendriks, Van Heukelum, Hirsch Ballin, Hofstede, Holdijk, Jaarsma, De Jager, Jurgens, Ketting, Korthals Altes, J. van Leeuwen, L.M. van Leeuwen, Linthorst, Lodewijks, Loudon, Luijten, Luimstra-Albeda, Lycklama à Nijeholt, Meeter, Michiels van Kessenich-Hoogendam, Pit, Pitstra, Le Poole, Roscam Abbing-Bos, Schoondergang-Horikx, Schuurman, Schuyer, Staal, Stevens, Stoffelen, Talsma, Tuinstra, Varekamp, Ter Veld, Veling, Verbeek, Vriskoop, Werner, De Wit, Wöltgens, Van de Zandschulp, Zijlstra en Zwerver,

en mevrouw Schmitz, staatssecretaris van Justitie.

De **voorzitter**: Ik deel aan de Kamer mede, dat zijn ingekomen berichten van verhindering van de leden:

Postma, wegens bezigheden elders;

Batenburg, wegens ziekte.

Deze berichten worden voor kennisgeving aangenomen.

De **voorzitter**: Ook is ingekomen een bericht van verhindering van de

staatssecretaris van Buitenlandse Zaken, wegens verblijf buitenslands.

De ingekomen stukken staan op een lijst, die in de zaal ter inzage ligt. Op die lijst heb ik voorstellen gedaan over de wijze van behandeling. Als aan het einde van de vergadering daartegen geen bezwaren zijn ingekomen, neem ik aan, dat de Kamer zich met de voorstellen heeft verenigd.

(Deze lijst is, met de lijst van besluiten, opgenomen aan het eind van deze editie.)

De **voorzitter**: Aangezien voor het verdrag dat ter stilzwijgende goedkeuring is voorgelegd en is gedrukt onder nummer 25639 de termijn is verstreken, stel ik vast, dat wat deze Kamer betreft aan uitdrukkelijke goedkeuring van dit verdrag geen behoefte bestaat.

Aan de orde is de stemming in verband met het wetsvoorstel **Goedkeuring van het op 6 november 1992 te Madrid tot stand gekomen Protocol betreffende de toetreding van de Helleense Republiek tot het Akkoord van Schengen van 14 juni 1985 en van de eveneens op 6 november 1992 te Madrid tot stand gekomen Overeenkomst betreffende de toetreding van de Helleense Republiek tot de Overeenkomst tot uitvoering van het Akkoord van Schengen van 19 juni 1990, beide gewijzigd bij de Protocollen, respectievelijk de Overeenkomsten van 27 november 1990 en 25 juni 1991 betreffende de toetreding van respectievelijk de Italiaanse Republiek, het Koninkrijk Spanje en de Republiek Portugal (23584).**

(Zie vergadering van 21 oktober 1997.)

De **voorzitter**: Ik geef gelegenheid tot het afleggen van stemverklaringen.

De heer **Glasz** (CDA): Voorzitter! Dit wetsvoorstel stelde de CDA-fractie voor de vraag of het streven naar effectieve buitengrenzen nog langer zou worden bevorderd door de toetreding tot het verdrag nog even aan te houden. Na grondige afweging concludeert mijn fractie tot ontkoppeling. Dat betekent in de eerste plaats dat wij ratificatie als zodanig niet willen tegenhouden. De Grieken, ook als Europartners, horen erbij. In de tweede plaats betekent dit ook dat wij de staatssecretaris nauwlettend houden aan zijn toezeggingen om al het mogelijke te doen opdat geen binnengrenzen worden opgeheven zonder dat er sprake is van voldoende effectieve buitengrenzen. Wij zullen dus voor stemmen.

De heer **Jurgens** (PvdA): Voorzitter! Wij hebben vorige week met nadruk om stemming gevraagd omdat wij nog eens wilden bekijken of het middel van uitstel van goedkeuring een zekere druk kan uitoefenen op de houding van de regering ten aanzien van de binnengrenzen tussen Griekenland en de andere Schengenstaten. Tijdens het debat van vorige week heeft staatssecretaris Patijn met klem aangedrongen op goedkeuring van beide verdragen waarbij Griekenland toetreedt. De PvdA-fractie uitte toen sterke aarzelingen omdat zij bevreesd was

Jurgens

dat de regering, als het verdrag eenmaal is geratificeerd, onder diplomatieke druk zal worden gezet om mee te werken aan het openen van de grenzen van Griekenland met de Schengenlidstaten. Mijn fractie acht die openstelling voorshands onwenselijk omdat gerede twijfels kunnen bestaan over de kwaliteit van het toezicht op de zeer langgerekte buitengrenzen van de Helleense republiek.

Tijdens het debat heeft de regering mijn fractie echter weten te overtuigen dat de regering in het Uitvoerend Comité van de Schengen-overeenkomst pal zal staan voor het niet opheffen van deze binnengrenzen voordat de situatie aan de buitengrenzen is verbeterd. Mijn fractie zal daarom haar instemming aan het verdrag niet onthouden. Echter, als deze kwestie te zijner tijd aan de orde komt in het Uitvoerend Comité van Schengen, zal de PvdA-fractie hierop scherp toezien in het kader van het instemmingsrecht op grond van de goedkeuringswet van het Schengenverdrag dat deze Kamer terzake toekomt.

Voorzitter! Ik hecht eraan – te zijner nagedachtenis – in herinnering te brengen dat dit instemmingsrecht destijds aan de overzijde van het Binnenhof met name te danken is geweest aan de inzet van Maarten van Traa.

De **voorzitter**: Ik stel voor te stemmen bij zitten en opstaan.

Daartoe wordt besloten.

De **voorzitter**: Ik constateer dat de aanwezige leden van de fracties van GroenLinks, de SGP, het GPV, de RPF en de SP tegen dit wetsvoorstel hebben gestemd en die van de overige fracties ervoor, zodat het is aangenomen.

Aan de orde is de behandeling van de voorstellen van (rijks)wet:

- **Goedkeuring van de op 16 juli 1993 te Genève tot stand gekomen Internationale Cacao-Overeenkomst 1993, met bijlagen (Trb. 1994, 135 en 1995, 11) (24059);**

- **Wijziging van de Arbeidsomstandighedenwet en de Wet op de gevaarlijke werktuigen in verband met uitbreiding van het**

toepassingsgebied tot de mijnbouwsector (25030);

- **Wijziging van de Wet gemeentelijke basisadministratie persoonsgegevens (financieringsmodel) (25193);**

- **Wijziging van de Wet op de inkomstenbelasting 1964 (aanpassing belastingheffing met betrekking tot tijdelijke genotsrechten) (25224);**

- **Verklaring dat er grond bestaat een voorstel in overweging te nemen tot verandering in de Grondwet, strekkende tot het doen vervallen van additionele artikelen betreffende Koninkrijksaangelegenheden die zijn uitgewerkt (25316, R1591);**

- **Wijziging van de begroting van de uitgaven en de ontvangsten van het Ministerie van Buitenlandse Zaken (V) voor het jaar 1997 (wijziging samenhangende met de Voorjaarsnota) (25394);**

- **Intrekking van de wet betreffende de geldelijke aansprakelijkheid van het Rijk voor bepaalde schulden van de Nederlandse Kastelenstichting (25433);**

- **Vaststelling van de begroting van de uitgaven en de ontvangsten van de Hoge Colleges van Staat en Kabinet der Koningin (II) voor het jaar 1998 (25600-II).**

Deze wetsvoorstellen worden zonder beraadslaging en zonder stemming aangenomen.

Aan de orde is de behandeling van:

- **het wetsvoorstel Wijziging van, onder meer, Boek 1 van het Burgerlijk Wetboek in verband met invoering van gezamenlijk gezag voor een ouder en zijn partner en van gezamenlijke voogdij (23714).**

De beraadslaging wordt geopend.

Mevrouw **Michiels van Kessenich-Hoogendam** (CDA): Voorzitter! Zoals men weet, staan kinderen gedurende hun minderjarigheid onder het gezag van een of twee volwassenen. Dit gezag is in de meeste gevallen ouderlijk gezag. In de tijd dat wij onze juridische opleiding genoten, heette dat ouderlijke macht. Bij ontstentenis van een ouder die het

gezag heeft, staat het kind onder de voogdij van een volwassene. Dit wetsvoorstel geeft nieuwe regels voor het ouderlijk gezag en de voogdij over kinderen.

Het is er een uit een aantal wetsvoorstellen, dat een ingrijpende aanpassing c.q. vernieuwing van het familierecht tot stand beoogt te brengen. Onze Kamer heeft reeds het wetsvoorstel over het naamrecht en over het geregistreerd partnerschap behandeld en aangenomen. Het wetsvoorstel over het geregistreerd partnerschap is overigens aangenomen met tegenstem van de CDA-fractie.

Vandaag bespreken wij het wetsvoorstel betreffende het gezag over de kinderen. Nog voor het begin van het nieuwe jaar zal het volgende wetsvoorstel in deze serie, dat over het afstammingsrecht en het adoptierecht, in deze Kamer moeten worden afgehandeld. Dat is althans de bedoeling van de staatssecretaris. En het rapport dat tot de volgende stap kan leiden, is vandaag aangeboden of dat gaat nog gebeuren. Of dat onderwerp ook bij ons komt, zien wij tegen die tijd wel.

Generaties juristen hebben geleerd, dat de ouderlijke macht van beide ouders eindigt bij het einde van het huwelijk van de ouders. De kinderen kwamen onder voogdij van een der ouders en er werd een toezienend voogd benoemd. Aan deze regel moet vooral een praktisch argument ten grondslag hebben gelegen. Wanneer echtgenoten zo slecht met elkaar kunnen opschieten dat zij scheiden, kunnen zij ook niet tot gezamenlijke beslissingen over hun kinderen komen. Het is dan ook praktisch om uitsluitend een van de ouders met het gezag over het kind te belasten. Dat heette toen dat het kind aan de vader of de moeder werd toegewezen. Het is een eerlijke formulering, maar wel navrant vanuit onze hedendaagse visie. Uit de formulering dat een kind wordt toegewezen aan een ouder blijkt duidelijk dat het kind geheel bij die ouder kwam te horen en op grote afstand kwam van de andere ouder.

Tegenwoordig hebben wij een andere visie op de positie van het kind na de scheiding van zijn ouders. Algemeen is men van oordeel dat het recht moet proberen te bewerkstelligen dat de scheiding tussen de ouders enerzijds wordt losgekoppeld van de verhouding tussen de ouders en de kinderen anderzijds. Daarom is